

Мистецтво війни є доволі простим. З'ясуйте, де перебуває ваш ворог. Дістаньтеся до нього якнайшвидше. Бийте його щосили, так часто, як тільки можете. І рушайте далі.

Улісс С. Грант

Місто Мані¹, штат Міссісіпі, має саме такий вигляд, як звучить. Назване завдяки південній схильності до іронії і супутньої традиції нещастя, це місто навіює легкий смуток, засвідчуючи невігластво, яке необхідно чітко усвідомлювати, оскільки воно є і нікуди не поділося.

На виїзді з Мані розкинулося умовне «передмістя», яке можна навіть уважати окремим районом: доволі велике скупчення двоповерхових ранчо, облицьованих вініловими фасадними панелями, і вузьких прямокутних будиночків, що неофіційно зветься «Смол Чендж»². На одному із задніх дворів, порослих зів'ялою травою, навколо облізлого порожнього басейну, прикрашеного вицвілими зображеннями русалок, відбувалося скромне сімейне зібрання. Про свято чи якусь особливу нагоду не йшлося — звичайне зібрання, і по всьому.

То був дід Віта Браєнта та його дружини Шарлін. Віт завжди, безперервно метався від однієї роботи до іншої, немовби зависаючи в повітрі між різними робота-

¹ Саме іронічним є контекст цієї назви. Зanedбане містечко в депресивному штаті аж ніяк не асоціюється з грошима (англ.— money). У подальшому цю назву автор використовуватиме для посилення контрасту між уявним та реальним.

² Смол Чендж (англ.— Small Change) — буквально «маленький обмінник».

ми. Шарлін ніколи не проминала нагоди зауважити, що слово «між» зазвичай передбачає наявність двох кінців, двох варіантів або двох місць призначення, а Віт за все своє життя мав одну-єдину пристойну роботу, тож не міг перебувати «між» чимось і чимось. Сама Шарлін працювала реєстраторкою в компанії «Обмін Тракторів Мані Власник Дж. Едгар Прайс» (офіційна ділова назва, що писалася без жодної коми), яка займалася продажами і наданням послуг, хоча це підприємство не обміняло багато тракторів і навіть не відремонтувало помітну їхню кількість. Місто Мані та його околиці переживали важкі часи. Шарлін завше носила жовтий спортивний топ того ж кольору, що і її фарбоване пишне волосся; вона одягалася так, бо знала — це сердить Віта. Віт випивав незліченні бляшанки пива «Фальстаф» і викурював незліченну кількість сигарет «Вірджинія Слімс», називав себе феміністом і часто казав дітям, що пиво потрібне йому, щоби його великий живіт залишався належним чином здутим, а сигарети необхідні для поліпшення травлення.

Виходячи надвір, мати Віта — Бабуня Керолін, або Бабуня К., — пересувалася на одному з електровізків із широкими шинами на кшталт тих, що продаються в «Семс Клаб»¹. Узагалі-то йшлося не просто про подібність із пристроями із «Семс Клаб» — насправді цей візок був назавжди позичений в одній із крамниць тієї мережі, розташований у Грінвуді. Він був червоний, на ньому залишалися вицвілі білі літери «ем Кла». Потужний електродвигун повсякчас видавав оглушливе гудіння, внаслідок чого розмова зі старою перетворювалася на справжнє випробування.

¹ «Семс Клаб» (Sam's Club) — велика мережа оптових крамниць, що входить до складу корпорації Walmart.

Бабуня К. постійно мала дещо засмучений вигляд. А чому б їй не сумувати? Віт був її сином. Шарлін ненавиділа її майже так само сильно, як Віта, хоча ніколи не показувала цього, адже йшлося про стару жінку, а на Півдні шанують старших. Її четверо онуків, від трьох до десяти років, не були схожими один на одного, проте могли належати лише до цієї родини. Вони називали свого батька на ім'я, а матері дали прізвисько «криклива сексі-мама» через те, що вона глумої ночі користувалася рацією під час розмов із далекобійниками, коли всі спали, а зрідка вдень, готуючи їжу.

Її балаканина по рації дратувала Віта почасти тому, що нагадувала йому про його єдину роботу: колись він перевозив фрукти й овочі для мережі супермаркетів «Пігі-Бігі». Він утратив цю роботу, коли заснув за кермом і його вантажівка з'їхала з мосту. Але не цілком — упродовж багатьох годин кабіна висіла над річкою Мала Таллагачі, аж поки Віта не врятували. Його зняли з вантажівки екскаватором, який пригнали з округу Лефлор. Віт міг би уникнути звільнення, якби вантажівка не застрягла, а відразу, остаточно й безнадійно рухнула з мосту, стрімко занурившись у багnistу річку. Так склалося, що репортери мали вдосталь часу, аби роздмухати цю історію і показати її на CNN, Fox News та YouTube. Сюжет повторювався кожні дванадцять хвилин і став вірусним. Убивчо смішним вийшов такий кадр: сорок бляшанок пива «Фальстаф» вискотилися з кабіни і полетіли в потік, що вирував унизу. Утім, усе було би не так погано, якби Віт не стискав одну бляшанку в здоровезному кулаку, коли видирався на ківш екскаватора.

На сімейному зібранні також був присутній молодший син брата Бабуні К. — Джуніор Джуніор. Його батько, Дж. В. Майлам, звався Джуніор, тож син став

Джуніором Джуніором. Так, його звали Джуніор Джуніор, а не Дж. Джуніор, або Джуніор Дж. І навіть не Дж. Дж. Його батько, якого називали «просто Джуніор» після народження сина, помер від «раку», як це визначила Бабуня К., десять років тому. Він пішов із життя за місяць після Роя, її чоловіка і батька Віта. Вона вважала значущим той факт, що вони померли від однієї хвороби.

— Бабуню К., тобі не жарко в цьому смішному капелюсі? — прокричала Шарлін, намагаючись перекрити гудіння двигуна.

— Що ти кажеш?

— Я кажу, що цей капелюх не містить у собі ні соломинки. Він радше нагадує вініловий чохол або щось подібне. І на ньому немає жодних дірочок, що пропускають повітря.

— Що?

— Вона не чує тебе, сексі-мамо, — мовила її десятилітня донька. — Вона взагалі нічого не чує. Глуха як пень.

— Чорт забирай, Лулабель! Я знаю, що вона глуха. Але ніхто не зможе сказати, що я не попереджала її, коли вона помре від сонячного удару. — Шарлін знову позирнула на Бабуню К. — А ця штуковина, у яку вона загорнулася, теж гріє... І тобі стає ще спекотніше! — раптом заводала вона звертаючись до старої. — Як ти досі жива, хотіла би я знати!

— Дай моїй мамі спокій, — утрутився Віт, криво усміхаючись. Невідомо, чи то була усмішка. Його рот повсякчас був перекошений у дивній гримасі. Багато хто вважав, що кілька місяців тому він пережив мікроінсульт, коли їв реберця-барбекю.

— Вона знову натягнула той сміхотворний теплий капелюх, — відповіла Шарлін. — Їй стане зле.

— І що з того? Їй все одно. Чому тебе це обходить? Джуніор Джуніор закрутив кришечку на обмотаній папером пляшці.

— Якого дідька у цьому басейні немає води? — спитав він.

— Клята штука протікає, — відказав Віт. — На стіні є тріщина — там, де Мевіс Діл плюхнулася своєю жирною дупою. Вона навіть не спробувала плисти. Просто йшла і гепнулася.

— А чому вона впала туди?

— Вона — товстуха, Джуніоре Джуніоре, от і гепнулася, — зауважила Шарлін. — Важке тіло тягне вниз. Без варіантів. Сила тяжіння. Віт може розповісти тобі про це. Так, Віте? Ти ж знаєш геть усе про силу тяжіння.

— Іди в сраку, — відрізав той.

— Я не дозволю так висловлюватися у присутності моїх онуків, — озвалася Бабуня К.

— А як вона, в біса, це почула? — здивувалася Шарлін. — На крик не реагує, а твої слова чує.

— Я багато чого чую, — парирувала стара. — Багато різного. Чи не так, Лулабель?

— Авжеж, — погодилася дівчина. Вона вмостилася на колінах бабусі. — Ти чуєш геть усе, хіба ні, Бабуню К.? Ти майже труп, але чудово все чуєш, чи не так?

— Чистісінька правда, моя люба.

— Що ж ти робитимеш із цим басейном? — спитав Джуніор Джуніор.

— А чому ти питаєш? — мовив Віт. — Хочеш купити? Я продам тобі його за секунду. Ти тільки запропонуй.

— Я можу поставити туди кількох свиней. Вирубати дно і загнати їх.

— Забирай.

— Я міг би привести свиней сюди. Так було би простіше. Як гадаєш?

Віт мотнув головою.

— Тоді ми нюхатимемо твоїх свинюк. А я не хочу їх нюхати.

— Але у тебе все так добре поставлено. Перенести буде важко. Багато роботи, — Джуніор Джуніор запалив тоненьку зелену сигару. — Одну свиню зможеш залишити собі. Що скажеш?

— Мені не потрібна жодна із твоїх довбаних свинюк.

— Стеж за язиком! — заволала Бабуня К.

— Якщо мені хочеться бекону, я йду в маркет, — мовив Віт.

— І купуєш його за мої гроші, — докинула Шарлін. — Приведи свиней, Джуніоре Джуніоре, але я візьму собі двох, величеньких, і ти їх сам заріжеш.

— Домовилися.

Віт промовчав. Він підвівся, перетнув двір і допоміг чотирирічній дитині залізти в іграшковий пластиковий автомобіль.

Бабуня К. утупилася в невидиму цятку. Шарлін якусь хвилю уважно дивилася на неї.

— Бабуню К., із тобою все гаразд?

Стара не відповіла.

— Бабуню К.?

— Що з нею не так? — поцікавився Джуніор Джуніор, нахилившись трохи ближче. — Напад стався чи що?

Тут Бабуня К. здивувала їх своєю реакцією.

— Ні, у мене не стався напад, дебїле. Хіба людина не може спокійно поміркувати про своє життя? Якийсь йолоп обов'язково припише тобі інсульт. Може, то з тобою стався напад? Ти — єдиний із нас, хто має відповідні симптоми.

— Чому ти накинулася на мене? — спитав Джуніор Джуніор. — Шарлін першою вирячилася на тебе.

— Не зважай на нього, — мовила Шарлін. — Про що ти думала, Бабуню К.?

Стара знову впилася очима в порожнечу.

— Про те, чого я бажала би ніколи не робити. Про брехню, яку колись давно згодувала всім і кожному. І та брехня стосувалася чорномазого хлопця.

— О господи! — зітхнула Шарлін. — Починається.

— Я скривдила того малого негра. Як написано у хорошій книжці: «Що тільки людина посіє, те саме й пожне!»

— Що ж це за хороша книжка? — поцікавилася Шарлін. — Може, журнал «Пістолети та боеприпаси»?

— Ні, Біблія, невігласко.

У дворі запала тиша. Стара вела далі:

— Я не говорила, що він сказав мені щось непристойне, але Боб і Джи-Бі наполягали, що він це таки зробив, і я не заперечувала. Понад усе на світі я бажала би не робити цього! Джи-Бі ненавидів нігерів.

— Ця історія в минулому, Бабуню К. Розслабся. Ніщо не змінить того, що трапилося. Ти не воскресиш хлопця.